НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОВИШАВАНЕ
НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ
КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ГОДИШЕН ДОКЛАД-АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЦПКПС ЗА 2021 ГОДИНА

ИЗСЛЕДВАНИЯ • АНАЛИЗИ • ПРОГНОЗИ

ПЕРИОДИЧНО ИЗДАНИЕ НА ЦЕНТЪРА

3/2022

**НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА
НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ
КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

ГОДИШЕН ДОКЛАД-АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЦПКПС ЗА 2021 ГОДИНА

ИЗСЛЕДВАНИЯ • АНАЛИЗИ • ПРОГНОЗИ

Книжка 3

Редакционна колегия:
Димитър Б. Асенов, Антоанета Ал-Хусари,
Нели Ботевска, Боряна Велинова,
Антоанета Бакалова, Милена Стоянова

ISSN 2683-1171

гр. Банкя, 2022 г.

В условията на разрастваща се епидемия от COVID 19 и продължително обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС), през 2021 г. в Националния център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти **(НЦПКПС) бяха разработени и приложени поредица от целенасочени политики,** с ясно измерими в количествено и качествено отношение финални резултати:

1. **Шест пъти повече обучени педагогически специалисти** по НП „Квалификация" през „пандемичната" 2021 г., в сравнение със „спокойната" 2019 г. (4 411 обучени през 2021 г. срещу 681 през 2019 г.);

2. **Продължаващо утвърждаване *(след 2020 г.)* на НЦПКПС като дигитален център за онлайн квалификации –** посредством собствена платформа за онлайн обучения, с идентична функционалност на обучителните платформи на водещите университети у нас.

3. **Продължаващо утвърждаване *(след 2020 г.)* на НЦПКПС като иновативно аналитично звено –** разработени аналитични материали с емпирична информация от получената обратна връзка от учители и директори, участвали в квалификационните курсове на Центъра през 2021 г.

В рамките на периода ***март 2021 г. – декември 2021 г.*** Националният център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС) реализира обучения по НП „Квалификация" 2021 г. по тематични направления, мерки и дейности, имащи за цел да подпомогнат постигането на професионална стабилност и усъвършенстване компетентностите на педагогическите специалисти, съобразно професионалния им профил, личен избор и стратегията за развитие на образователната институция.

I. Проведени обучения по Национална програма „Квалификация“ 2021 г.

В качеството си на бенефициент по НП „Квалификация“ 2021 г., НЦПКПС проведе поредица от квалификационни курсове, в които взеха участие общо **4411 педагогически специалисти от цялата страна**.

Реализираните дейности бяха съобразени с анализа на потребностите от обучения, по отношение преподаването на ново учебно съдържание, по профилиращи предмети и др. Специално място бе отделено на лидерството в образованието и на продължаващата квалификация на педагогически специалисти, психолози и педагогически съветници.

- **Тематично направление 1 „Компетентностен подход и образователни резултати“.**

Мярка I – Усъвършенстване на подготовката на учители за формиране на ключови компетентности, чрез организация и управление на образователния процес, с фокус върху прилагане на нови учебни програми, по нови учебни предмети и др.

1. „Създаване на електронно учебно съдържание по математика в прогимназиален етап“;
2. „Компютърно моделиране и информационни технологии за 5 клас“;
3. „Гражданско образование в XII клас“.

Мярка II – Подкрепа за учители по учебни предмети от профилираната подготовка.

1. „Обучения на учители по профилиращи предмети“.

- **Тематично направление 2 „Лидерство в образованието“.**

Мярка I – Повишаване квалификацията на педагогически специалисти с ръководни функции.

1. „Практически обучения за директори на образователни институции“;
2. „Мотивация. Екипност. Лидерство“.

- **Тематично направление 3 „Възпитание и ценности“.**

Мярка II – Повишаване капацитета на педагогически специалисти по превенция и интервенция на агресията и насилието в училище.

1. „Програма за превенция и интервенция на агресията и насилието в училище“.

- **Реализация на дейности по Национална програма „Професионално образование и обучение“** – Модул Г „Квалификация на педагогически специалисти в професионалното образование“

1. „Разработване и прилагане на типови учебни планове, учебни програми по учебни предмети/модули за училищното професионално образование и национални изпитни програми“;
2. „Разработване на тестове за диагностика и оценяване на знания, умения и компетентности по професионална подготовка“.

В изпълнение на дейностите, заложени по **тематично направление 1. „Компетентностен подход и образователни резултати“, мярка I,** НЦПКПС реализира обучения на учители, насочени към усъвършенстване на подготовката им за формиране на ключови компетентности, чрез организация и управление на образователния процес, с фокус върху прилагането на новите учебни програми в прогимназиален етап, както и новите учебни предмети в прогимназиален и гимназиален етап.

В рамките на периода ***25 октомври – 26 ноември 2021 г.*** се осъществи квалификацията на учители на тема: **„Създаване на електронно учебно съдържание по математика в прогимназиален етап“.**

Предвид сложната епидемична обстановка, обучението се проведе в частично присъствена форма, (8 ч. присъствена и 8 ч. дистанционна форма), като присъствената форма се осъществи синхронно, от разстояние, в електронна среда.

Квалификационните курсове се реализираха, посредством **онлайн платформата Big Blue Button,** с общ брой участници ***433 учители***, разпределени в ***18 обучителни групи***.

Водещи лектори на обучителните курсове бяха преподаватели от Института по математика и информатика на БАН (ИМИ-БАН): **проф. Тони Чехларова**, **н. с. Георги Гачев** и **ас. Мария Браухле**.

Програмата бе насочена към развитие на педагогическата и дигитална компетентност на учители, преподаващи математика в прогимназиален етап, посредством усвояване на методика за работа в дигитална среда, включително с използване на дигитални ресурси за математическо образование.

След приключване на обучителния курс, участниците бяха поканени да споделят своето мнение за ефективността на предлаганите обучения, чрез въпросник, изготвен в електронен вид, като Google формуляр – предоставен линк за връзка и възможност да попълнят формуляра онлайн.

В анкетното проучване взеха участие **411 учители** от цялата страна.

Процентното съотношение в таблицата по-долу показва **удволетвореността на участниците от различните аспекти на обучителния процес.** За тях обучението е било изчерпателно, полезно, навременно, мотивиращо, спомогнало е да усъвършенстват своята педагогическа и дигитална компетентност, както и да придобият нови знания в областта на методиката на обучение по математика.

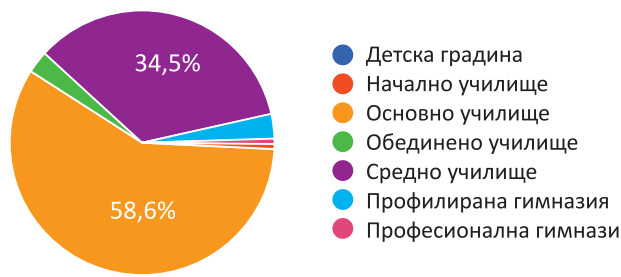
№	Оценявани аспекти на обучението	% на одо-брение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	97,5%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължи-телността на обучението?	98,6%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	98,3%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	96,1%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	98,3%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	98,8%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и инфор-мационното осигуряване във връзка с обучението?	98,7%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част.	97,6%
9.	Ефективност на обучението – практична част.	97,1%

Сред анкетираните преобладават учители от Основни училища **(58,6%)**, следвани от представители на Средни училища **(34,5%**), Профилирани гимназии (**3,2%)** и Обединени училища **(2,7%)**.

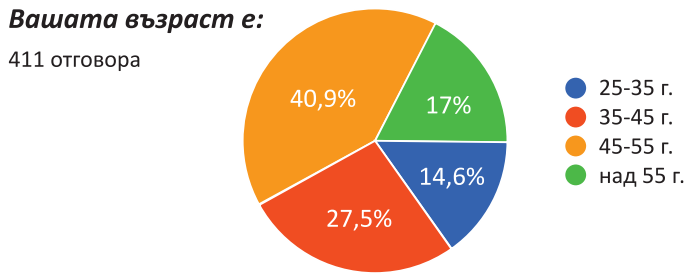
Графично представени, резултатите могат да се проследят на диаграмата:

Вие работите в:

411 отговора

Що се касае до **възрастовата група** на учителите по математика в прогимназиален етап, взели участие в анкетното проучване на НЦПКПС и **видно от графиката по-долу,** следва да се отбележи, че тя не е концентрирана в един или друг възрастов сегмент. По-големият процент обхваща възрастовата граница от **45 до 55 г. (40,9%)** – педагози, които са натрупали достатъчно преподавателски опит, но в същото време са отворени към нови предизвикателства и имат нагласата да работят и по нови учебни програми. По отношение на останалото процентно съотношение, можем да кажем, че **27,5%** от анкетираните са в най-активния период от кариерата си – между **35 и 45 годишна възраст**, а други **14,6%** са в най-младата възрастова група: **25-35 години**. За всички участващи, включително и за учителите в сравнително най-високата възрастова група **над 55 г. (17%)**, този обучителен курс е, освен реализирана възможност за разширяване и актуализиране на собствените им знания, също така и възможност за усъвършенстване на техните умения и компетентости, както и стъпка нагоре в професионалното им развитие.

В рамките на периода от ***2 август до 12 декември 2021 г.,*** се проведоха квалификационните курсове за учители, преподаващи **новия учебен предмет „Компютърно моделиране и информационни технологии“ в 5 клас.**

Обученията се проведоха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа (8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение*),* и в тях взеха участие, общо **661 учители от цялата страна**, разпределени в **30 обучителни групи.**

В координация с дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ – МОН /СПУО/, за водещи лектори на обученията бяха поканени преподаватели от Факултета по математика и информатика на СУ „Св. Климент Охридски“. Квалификационните курсове се проведоха **под ръководството на проф. Красен Стефанов**, като в сформирания от него екип се включиха: доц. Валерия Симеонова, ас. Гюнер Пасаж, Диана Петрова, Екатерина Мицева, както и Станислав Иванов.

След приключване на квалификационния курс, участниците бяха поканени да споделят своето мнение за ефективността на организираните обучения, чрез въпросник, предоставен в електронен вид, под формата на Google формуляр, с добавен линк за връзка и възможност да попълнят формуляра онлайн.

В анкетното проучване взеха участие **424 учители**, които дадоха много висока оценка на обучителния курс.

С най-висок процент на одобрение се отличи полезността на материалите от проведеното обучение **(97,6%)**. Подчертано положителни са, както оценките за ползата и приложимостта на придобитите знания и умения **(96,9%)**, така тези, касаещи методиката, формата и продължителността на квалификационните курсове **(96%)**. Голяма част от анкетираните учители **(96,7%)** посочват, че обучението напълно е отговорило на очакванията и нуждите им и е мотивиращо за професионалното им развитие **(95,3%).**

Впечатляващо позитивни са мненията за организацията, координацията и информационното обслужване на обучението по новия учебен предмет „Компютърно моделиране и информационни технологии“ в 5 клас. **(96,2%)**, а също и оценките, относно ефективността на теоретичната и практична част на предложените квалификации (съответно **93,9%** и **95,2%**).

С други думи, учителите са особено доволни от всички аспекти на обучителния курс, способстващ за актуализиране на педагогическите им компетентности и имащ съществен принос за професионалното им усъвършенстване.

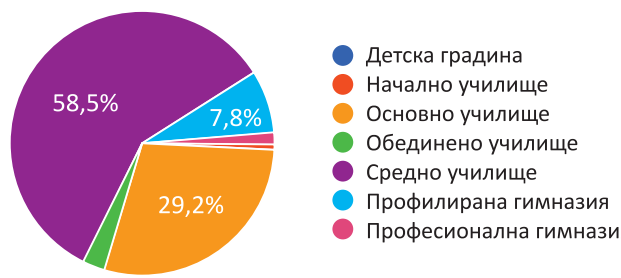
Обобщените оценки за всеки от изследваните показатели на обучението, могат да се проследят в следната таблица:

№	Оценявани аспекти на обучението	% на одо-брение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	96,7%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължи-телността на обучението?	96,0%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	97,6%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	96,9%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	96,9%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	95,3%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и инфор-мационното осигуряване във връзка с обучението?	96,2%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част.	93,9%
9	Ефективност на обучението – практична част.	95,2%

Следващата диаграма показва, че в квалификациите преобладават учители от Средни училища **(58,5%)**, следвани от Основни училища **(29,2%)** и Профилирани гимназии **(7,8%)**:

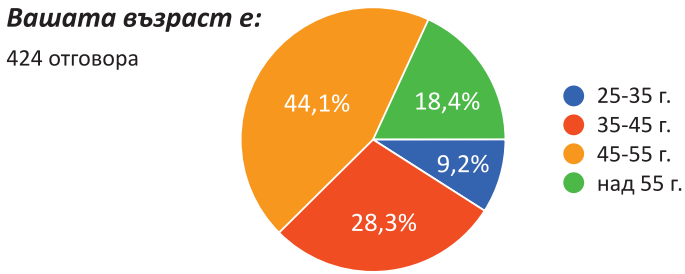
Вие работите в:

424 отговора

По отношение на възрастовия диапазон на учителите, взели участие в този обучителен курс, преобладават участници на възраст **от 45 до 55 години (44,1%),** както и учители на възраст от **35 до 45 години (28,3%)**. Педагозите **над 55 годишна възраст**, съставляват **18,4%** от всички анкетирани, докато най-младата възрастова група **25-35 г.** е със сравнително най-малък процент на участие – едва **9,2%.**

Процентното съотношение, касаещо възрастта на педагогическите специалисти, взели участие в квалификациите по „Компютърно моделиране и информационни технологии“ в 5 клас, е отразено в приложената по-долу кръгова графика:

Обобщената процентно информация от всички въпроси, отправени в анкетната карта показва, че силно надделява позицията на тези учители, които са удволетворени от своето участие в квалификационните курсове по програмата. Педагозите споделят, че обучението е било от изключителна полза за тях и че биха се включили и в други специализирани курсове на НЦПКПС за подпомагане на тяхната професионална дейност в училище.

В рамките на периода ***30 ноември – 17 декември 2021 г.,*** НЦПКПС реализира обучения на учители, преподаващи по **новия учебен предмет „Гражданско образование в 12 клас“,** явяващо се третото от обученията по Тематично направление – 1, мярка I на Национална програма „Квалификация“ 2021 г.

Квалификацията на педагогическите специалисти се реализира в частично присъствена форма, (8 ч. присъствена и 8 ч.

дистанционна форма), като през месец декември присъствената форма се осъществи синхронно, от разстояние, в електронна среда, с включени часове за самоподготовка. (съгласно обнародваната в ДВ, бр. 101, 27.11.2020 г. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2019 г.).

В обученията взеха участие общо ***105 учители***, разпределени в ***9 обучителни групи***.

След съгласуване с дирекция СПУО-МОН, за водещ лектор на квалификационния курс бе поканен **доц. Антоний Гълъбов** от Департамента по политически науки на Нов български университет.

В обучителната програма бяха заложени основни понятия на модерната държава, европейската интеграция, глобалните проблеми, политическата култура и гражданското общество, както и базисни направления и школи в развитието на европейската и международна практика по гражданско образование. Специално място беше отделено на българските конституция и правен ред; правата и задълженията на гражданите, както и на правомощията на различните държавни институции.

Методът на преподаване включи работа с конкретни понятия, които се въвеждат в учебното съдържание за 12 клас, както и на понятия, въведени в предходната учебна година, но в различен и нов контекст.

Сред целите на това обучение е придобиването на умения за пълноценно използване на различни видове информационни източници, свързани с гражданското образование и изграждането в учениците на медийна грамотност и комуникационни умения, водещи до формирането на висока гражданска култура.

В обратната връзка на обучените педагогически специалисти **отчетливо се откроява много високата оценка от ефективността на обучителния курс и огромното задоволство от различните аспекти на самия обучителен процес.**

В анкетното проучване на НЦПКПС, чиито резултати са отразени в представената таблица, взеха **участие 97 учители** от цялата страна.

№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	93,8%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	95,9%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	87,6%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	84,5%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	94,8%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	90,7%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	95,9%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част.	95,9%
9	Ефективност на обучението – практична част.	70,1%

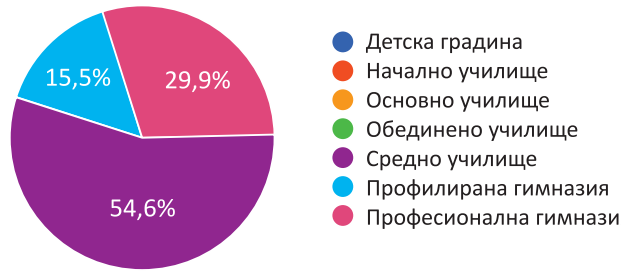
На базата на високите оценъчни резултати, представени в таблицата, може да се направи извода, че учителите са мотивирани, подготвени и подкрепяни в своето професионално развитие и квалификация. Те са откроващо се доволни, както от ефективността на обучението по новия учебен предмет „Гражданско образование в 12 клас“ – в неговата теоретична и практична част **(95,9% и 70,1%)**, така и от предоставените материали **(87,6%)** и практическата приложимост на придобитите знания и умения в работата им **(84,5%).**

Таблицата с оценяваните аспекти на обучението, показва, че целта на НЦПКПС да предостави квалификационни форми за усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности на педагогическите специалисти, чрез осигуряване качество на продължаващата квалификация, е постигната на много високо ниво.

Анкетираните преимуществено са учители от Средните училища **(54,6%)**, следвани от представители на Професионални гимназии **(29,9%)** и Профилирани гимназии **(15,5%**), което е видно от диаграмата:

Вие работите в:

97 отговора

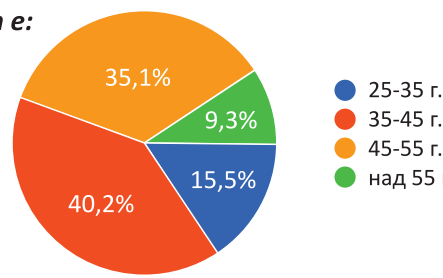

Възрастовият диапазон на анкетираните учители е в порядъка **от 25 до над 55 годишна възраст**. Фигурират представители на всички възрастови групи, но най-голям относителен дял имат тези, на възраст от **35 до 45 г**. **(40,2%)**. С висок процент на участие **(35,1%)** са и преподавателите, обхващащи възрастта от **45 до 55 години.** Макар и с по-малък процент **(15,5%)**, в обучителните курсове се включиха и учители на възраст от **25 до 35 г**., а тези **над 55 г.** съставляват едва **9,3%** от респондентите.

Разпределението по възраст, в съответствие с относителния дял на педагозите, е представено на графиката по-долу:

Вашата възраст е:

97 отговора

В резултат на участието си в обучението, учителите по „Гражданско образование в 12 клас“ придобиват необходимата компетентност за преподаване на учебното съдържание, също

така и насоки за неговото усъвършенстване, развитието на съвременния политически процес в България.

Квалификационният курс допринесе за изграждането на единен корпус от знания, способстващ за това, преподавателите да аргументират и развиват самостоятелни проекти, в рамките на преподаването на новия учебен предмет „Гражданско образование в 12 клас“. Използваните в обучението практически примери имат за цел да подпомогнат педагогическите специалисти да формулират конкретни задачи в работата си с учениците, да ги мотивират при водене на интензивен диалог за формиране на активна позиция в публични дебати и изграждане на висока гражданска култура.

В хода на изпълнение дейностите на Национална Програма „Квалификация“ 2021, заложени в **тематично направление 1 „Компетентностен подход и образователни резултати“**, **мярка II**, НЦПКПС реализира обучения на учители, които от учебната 2020/2021 година преподават по новите учебни програми за **профилирана подготовка** в 12 клас, по следните профилиращи предмети, съгласно Наредба № 7 от 11.08.2016 г.: музика, физика и астрономия, философия, информатика, биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда, информационни технологии, английски език, предприемачество, математика, география и икономика, немски език, история и цивилизации, испански език, изобразително изкуство и български език и литература.

Квалификационните курсове по **математика в 12 клас** се проведоха в изцяло присъствена форма на обучение, в сградата на НЦПКПС, като общият им хорариум, удостоверяващ придобиването на един квалификационен кредит, беше от 16 академични часа.

Обученията се реализираха в периода 27 август – 6 октомври 2021 г**.,** с общ брой участници: ***132 учители***, разпределени в ***8 обучителни групи***.

След съвместна координация между НЦПКПС и дирекция СПУО-МОН, като водещи лектори в квалификационните курсове, се включиха: **проф. Марусия Божкова** – ФМИ, СУ „Св. Климент Охридски"; **доц. Станислав Харизанов** – ИИКТ, БАН; **доц. Емил Колев и ас. Веселин Стамов –** ИМИ, БАН и др.

Обучителната програма по математика за 12 клас, профилирана подготовка, беше структурирана в две части, с по два модула във всяка една от тях.

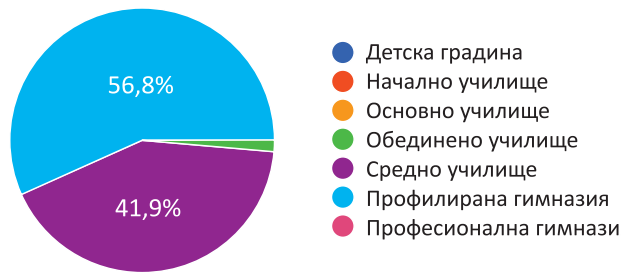
В обхванатите модули (модул 3 и модул 4), се усвоиха специфични знания и умения по заложените нови учебни програми. Включени бяха следните обучителни теми: Приложения на математическия анализ; Асимптоти, дробно-линейна функция, допирателни, изследване на полиномна функция; Екстремални задачи в равнината и в пространството; Ротационни тела; Вписана и описана сфера; Емпирични разпределения, количествени и качествени променливи, анализ на диаграми, диаграма на разсейване и др.

Удовлетвореността на обучените педагози от отделните аспекти на квалификационния курс, бе изразена чрез формуляр за обратна връзка, попълван от тях, след края на всяко обучение.

Сред участниците в допитването, както проличава и от приложената по-долу диаграма, преобладават учители от Профилирани гимназии **(56,8%)**,следвани от представители на Средни училища **(41,9%)**, и Обединени училища **(1,4%)**:

Вие работите в:

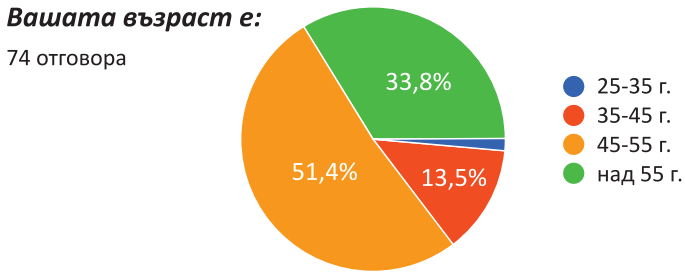
74 отговора

Разпределението по възраст показва относителна пропорционалност. Има представители от всички възрастови групи, но основно преобладават **45-55 годишните (51,4%)**. Участниците

над 55 г. съставляват **33,8%** от анкетираните, тези в диапазона от **35 до 45 г.** са **13,5%**, а с най-малък процент са **25-35 годишните**.

Процентното възрастово съотношение на учителите по математика, взели участие в анкетата, може да се проследи графично на следната фигура:

В частта за препоръки, обучаемите дават изключително позитивна обратна връзка за отлично създадената организация, компетентно подбраните обучители и споделят, че са високо мотивирани да се включат в бъдещи квалификационни форми, организирани от НЦПКПС.

Обученията по профилираните предмети: **философия, химия и опазване на околната среда, физика и астрономия, биология и здравно образование, български език и литература, география и икономика, изобразително изкуство, информатика, информационни технологии, история и цивилизации, предприемачество, испански език, английски език, немски език, както и тези по музика,** се реализираха в частично присъствена форма на обучение, с общ хорариум от 16 академични часа (8 часа присъствена и 8 часа дистанционна форма на обучение), еквивалентни на един квалификационен кредит.

Следва да се отбележи, че в условията на пандемия, част от присъствените обучения, през месец ноември и декември 2021 г.: по испански, английски и немски език, както и по химия и опазване на околната среда се проведоха синхронно, от разстояние, в електронна среда (съгласно обнародваната в ДВ, бр. 101, 27.11.2020 г. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2019 г.).

За периода от **7 октомври до 15 ноември 2021 г**., НЦПКПС реализира обучения на **106 педагогически специалисти** преподаващи профил **музика** във втори гимназиален етап. В резултат на обучението си в НЦПКПС, участниците получиха удостоверение, с което им беше присъден един квалификационен кредит.

Подборът на обучители се осъществи съвместно с дирекция СПУО-МОН, в резултат на което квалификационните курсове се проведоха под ръководството на **проф. Ганка Неделчева –** ФНОИ, СУ „Св. Кл. Охридски"**, д-р Столина Добрева** – директор на НМУ „Любомир Пипков", **гл. ас. Милка Толедова** и **гл. ас. Милена Захариева** – доскорошни преподаватели в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев" – гр. Пловдив.

Присъствената квалификационна форма се осъществи в сградата на НЦПКПС – гр. Банкя, в рамките на периода 7-10 октомври 2021 г., а дистанционната част – посредством онлайн платформата за обучение – Big Blue Button, в периода от 13 до 15 ноември 2021 г.

Програмата по музика е ориентирана към учители, ангажирани с профилираната подготовка по музика на учениците от втори гимназиален етап на средната образователна степен.

Бяха предложени практически дейности, насочени към активизиране на учебния процес и разработване на практически задачи за преговор и обобщение по основните теми от учебното съдържание.

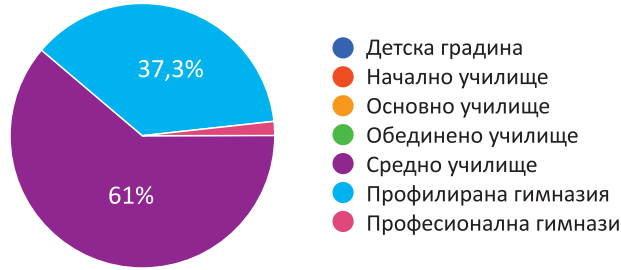
Демонстрираха се иновативни модели за интерпретация на учебното съдържание, в условията на подкрепяща и създаваща позитивни нагласи образователна среда.

Базирайки се на обратните връзки, получени от педагозите, можем да обобщим, че в квалификационните курсове по музика се включиха обучаеми-представители на Средни училища (**61%** от участниците), Профилирани гимназии **(37,3%)**, както и учители от Професионални гимназии **(1,7%).**

Процентно, съотношението е видно на следната диаграма:

Вие работите в:

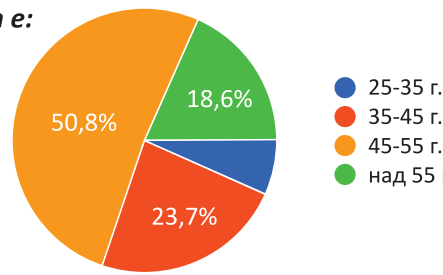
59 отговора

Що се отнася до възрастта на обучените, от фигурата по-долу, може да се проследи, че преобладават педагогическите специалисти по музика на възраст от **45 до 55 г. – 50, 8%,** следвани от учители, попадащи във възрастовата граница от **35 до 45 години – 23,7%**. Педагозите **над 55 годишна възраст** съставляват **18,6%** от анкетираните, а **най-младите** участници са едва **6,8%.**

Вашата възраст е:

59 отговора

В резултат на обучението, участниците натрупаха ресурси, с които да разширят кръга на професионалните си компетентности, обмениха педагогически опит и добри практики. **Видно от следващата диаграма,** учителите споделят, че предпочитаната от тях форма за продължаваща квалификация е частично-присъствената. Това мнение споделят **52,5%** от анкетираните.

Останалите **47,5%** предпочитат обучения в изцяло присъствена форма, с практическа насоченост, която им дава възможност в най-пълна форма да обменят професионален опит, приложим за решаване на конкретни проблеми.

Данните за предпочитана форма на продължаваща квалификация, са представени в следната диаграма:

Коя е предпочитаната от Вас форма на обучение за продължаваща квалификация?

59 отговора

През месец **септември 2021 г.,** в НЦПКПС се проведоха обучения на педагогически специалисти преподаващи профил **философия** в 12 клас.

Обучаемите бяха разпределени в **три обучителни групи** – частично присъствена форма на квалификация, с общ хорариум от 16 академични часа, за придобиване на един квалификационен кредит.

Присъствената форма на обучение се осъществи в периода от **16 септември до 28 септември 2021 г.**, с общ брой участници: **50 учители**.

Дистанционната форма се реализира под формата на индивидуална работа с обучаемите – конструиране на творческа задача, с прилагане на различни философски методи и подходи.

Лекторите в този обучителен курс бяха: **проф. Соня Карабельова, проф. Димитър Денков, доц. Анна Бешкова, доц. Огнян Касабов и гл. ас. Евелина Варджийска** от Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски".

Обучителната програма беше насочена към запознаване на учителите с новите теми от профилираната подготовка по философия за 12 клас.

Обсъдиха се спецификите на отделните модули. Обучаваните се запознаха с принципите и целите на обучението по

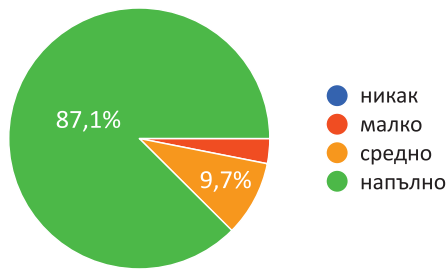
„Философия и ценности“ и „Психология на личността“. Представиха се основните функционални и познавателни компетентности по всяка отделна дисциплина.

В хода на квалификационните курсове, бяха дискутирани новите методи и подходи за преподаване на учебно съдържание и конструиране на различни типове творчески задачи, които да способстват за развитие на уменията за практическо прилагане на философските знания, в конкретни житейски и теоретични ситуации.

След приключване на обученията, учителите попълниха въпросник за обратна връзка, чрез който изразиха своето мнение по различни аспекти от обучителния процес. С най-висока степен на одобрение са оценени организацията, координацията и информационното осигуряване на обучението. **Процентът на напълно удовлетворените надвишава 87%**. Становищата на всички анкетирани, оценени по предварително изготвена четирибална скала, съдържаща опциите „Никак“, „Малко“, „Средно“ и „Напълно“, могат да се проследят в диаграмата по-долу:

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

31 отговора

В самостоятелен раздел на анкетната карта е поставен специален акцент върху „предпочитаната форма на квалификация“. **Видно от следващата диаграма** е, че по-голяма част от анкетираните учители по философия са изявили своето желание за участие в присъствена форма на обучение – или това са **61,3%**

от всички респонденти. Частично-присъствената форма е предпочитан вариант за квалификация при **38,7%** от анкетираните.

Предпочитана форма за продължаваща квалификация на учители по философия:

Коя е предпочитаната от Вас форма на обучение за продължаваща квалификация?

31 отговора

В рамките на периода **19 юли – 26 август 2021 г.** се проведоха квалификационните курсове за учители преподаващи **профил информатика в 12 клас**. Обученията се реализираха в частично-присъствена форма с общ хорариум от 16 академични часа (8 ч. присъствена и 8 ч. дистанционна форма.)

Разпределени **в седем групи, бяха обучени 117 педагогически специалисти**. От тях, поради физическа невъзможност да се включат в присъствена форма на квалификация, 23 учители завършиха своето обучение, изцяло в онлайн среда, чрез предоставени от обучителите материали за самоподготовка.

За своето участие в квалификационните курсове педагогическите специалисти получиха удостоверение, с присъден по един квалификационен кредит.

В резултат на успешно съвместно партньорство между НЦПКПС и ФМИ на СУ „Св. Климент Охридски“ за водещи лектори на обученията бяха поканени: **доц. Милен Петров** и **доц. Милена Добрева –** ФМИ, СУ „Св. Климент Охридски“.

Обучителната програма бе структурирана в две части, с по два модула във всяка една от тях, с оглед на това учителите да

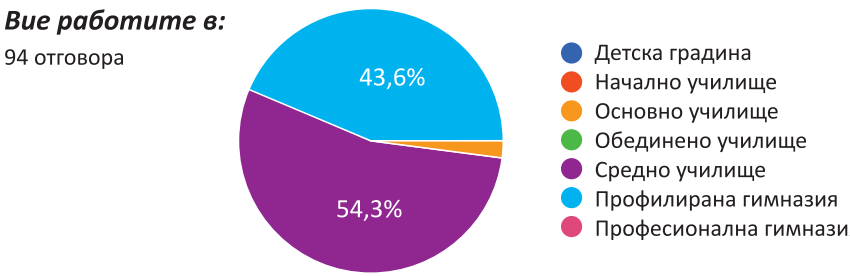
бъдат запознати с новата учебна програми по информатика в 12 клас и контекста, в който следва да преподават.

В процеса на обучение бяха използвани различни подходи за работа с релационни бази от данни – както в конзолен режим, така и визуално. Обучаемите методически разработиха избрана тема от учебната програма в профилираната подготовка по информатика за 12 клас – урок за изграждане на информационна система и урок за документиране на работата върху системата.

Непосредствено след края на обучението, на всеки участник беше предоставен въпросник за обратна връзка. В сумарен вид **оценките за съдържанието и организацията на обучителния процес са подчертано положителни и масово споделени от анкетираните педагогически специалисти.**

В анкетното проучване взеха участие **94 учители** от цялата страна. От тях, **54,3%** са представители на Средни училища и **43,6%** са учители от Профилирани гимназии.

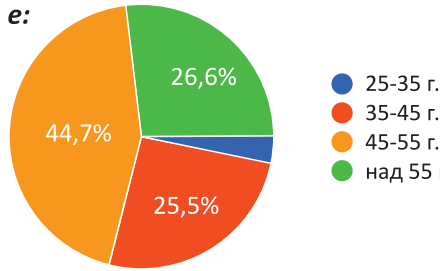
Корелацията в процентното съотношение може да се проследи на фигурата:

По отношение на възрастовото разпределение на участниците в анкетното проучване, видно от диаграмата по-долу, най-осезаемо преобладават **45-55 годишните (44,7%),** а най-слабо е присъствието на учителите на възраст от **25 до 35 години**:

Вашата възраст е:

94 отговора

Предвид важността на съвременните информационни технологии – средство за подготовка на учебно съдържание, за учене и преподаване, за управление на образователната система като цяло, е важно учителите постоянно да повишават своята квалификация, свързана както с формиране на дигитални умения, така и с нови педагогически подходи. Наложително е те постоянно да надграждат знанията си, в посока използване на различни технологични иновации, ефективно да ги прилагат в педагогическата практика, в синхрон с използването на съвременни методи на преподаване и организация на учебния процес.

В рамките на периода ***17 септември – 21 ноември 2021 г.,*** НЦПКПС проведе обучителни курсове за учители преподаващи профил **биология и здравно образование в 12 клас.**

Квалификационните курсове се проведоха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа *(8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение).*

Присъствената форма се осъществи в периода от 17 септември до 3 октомври 2021 г., с общ брой участници – ***118 педагогически специалисти, от цялата страна.***

Дистанционната форма се реализира в периода 12 ноември – 21 ноември 2021 г.**,** посредством онлайн платформата Big Blue Button.

Обучителният екип, в състав: **ас. Виктория Нечева** от Биологическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и ас. **Василка Кочева –** Медицински факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, бе определен, след съгласуване с дирекция СПУО-МОН.

В рамките на обучението се обсъди същността на учебната програма, нейната структура, съдържание, разпределението на часовете, начините на оценяване и междупредметните връзки в модулите 2, 3 и 4. Разгледаха се и нейните цели, както и значението ѝ за формиране у учениците на ключови компетентности по природни науки, умения за учене, изграждане на навици за здравословен начин на живот, умения за подкрепа на идеята за устойчиво развитие.

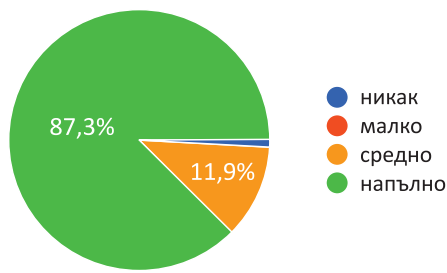
Като цяло, учителите са изключително доволни от участието си в квалификационния курс. Степента им на удовлетвореност бе проследена чрез форма за обратна връзка, съдържаща въпроси, както по отношение на цялостната организация на обученията, така и относно отделните етапи и форми на реализирането им.

Преобладаващата част от учителите отчитат, че **организацията, координацията и информационното осигуряване** на обучението са постигнати на много високо ниво **(87,3%).**

Останалите отговори са конфигурирани на диаграмата по-долу:

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

118 отговора

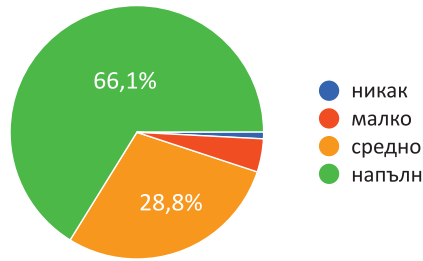

На въпроса: „Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?“, най-висок процент (66,1%) получават отговорите: „Напълно“, следвани от отговорите „Средно“ (28,8%). Наблюдават се и отговори като „Малко“ (4,2%) и „Никак“ (0,8%), но те са сравнително малко на брой.

Приложената фигура представя процентното съотношение на всички отговори:

Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?

118 отговора

Обученията по профил **химия и опазване на околната среда** се проведоха с общ хорариум от 16 академични часа**, *от 4 септември до 14 декември 2021 г.,*** като в тях взеха участие ***128 педагогически специалисти,*** *разпределени в* ***шест групи.***

И тук, предвидените квалификационни курсове се реализираха в частично-присъствена форма на квалификация, като дистанционната част се осъществи посредством платформата за онлайн обучения – Big Blue Button, инсталирана на собствен сървър на НЦПКПС.

С цел осигуряване на възможност за практически дейности и лабораторни упражнения за участниците в обученията, присъствената форма на квалификация се проведе във Факултета по химия и фармация към СУ „Св. Климент Охридски".

Обучителната програма имаше за цел да повиши академичните компетентности на учителите в областта на съвременната химична наука, за преодоляване на съществуващи недоразумения и грешни представи при преподаването и усвояването на химични знания на по-високо теоретично и практическо ниво. В процеса на обучение учителите формираха компетентности за работа с автентични научни проблеми и задачи, които да им осигурят възможност за приложение на подобни подходи в тяхната дейност, както и развитие на умения у учениците, свързани с научния метод, критичното мислене и креативността.

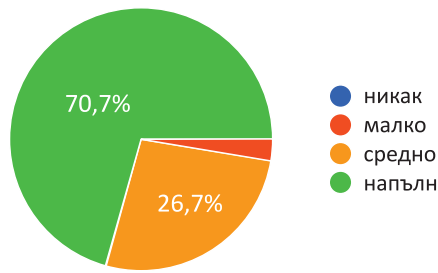
В партньорство с дирекция СПУО-МОН, като водещи обучители на квалификационните курсове, бяха поканени: **проф. Росица Николова**, **доц. Донка Ташева, доц. Галина Генчева – Кисьовска, доц. Никола Бурджиев, гл. ас. д-р Елисавета Младенова и гл. ас. Даниела Цекова-Стефанова –** всички от Факултета по химия и фармация, СУ „Св. Климент Охридски".

Обратната връзка, получена вследствие на реализираната квалификация, насочва към висока степен на удовлетвореност от различните аспекти на обучителния процес. От анализа на резултатите става ясно, че обучението е било **мотивиращо за професионалното развитие** на по-голямата част от анкетираните **(70,7%),** което, от своя страна, говори за ефективно осъществяване и качествен резултат от проведената квалификационната дейност.

Отговорите на останалата част от участниците в проучването са представени в следващата графика:

Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?

116 отговора

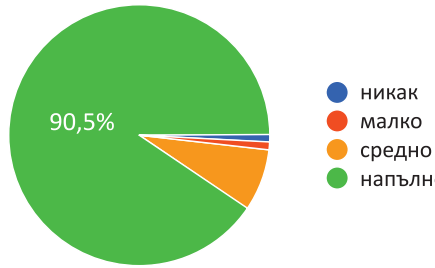

Изключително високи са и оценките, свързани с организацията, координацията и информационното осигуряване на обученията.

Данните от приложената по-долу диаграма показват, че **над 90%** от респондентите са **напълно удовлетворени от създадената организация**, 7,8% са посочили като отговор „Средно" и само 0,9% от участниците са отбелязали като отговори „Малко" и „Никак":

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

116 отговора

В рамките на периода **2 август – 27 август 2021 г.,** НЦПКПС проведе обучения на учители преподаващи профил **информационни технологии в 12 клас.** Обученията бяха с продължителност от 16 академични часа в частично присъствена форма и в тях се включиха общо **123 педагогически специалисти от цялата страна.**

Дистанционната форма на обучение се проведе в периода 2 август – 7 август 2021 г., посредством онлайн платформата MOODLE, а присъствената част обхвана рамките на периода от 21 август до 27 август 2021 г.

След координация с дирекция СПУО-МОН, за лектори в този обучителен курс бяха поканени **Атанас Георгиев – ФМИ, СУ „Св. Климент Охридски“** и **Нели Георгиева –** старши експерт по информатика и ИТ в РУО София-град.

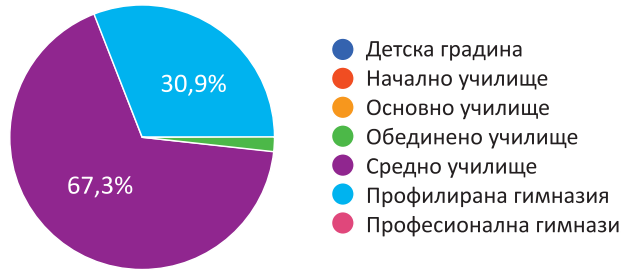
Обучението по информационни технологии за профилирана подготовка бе насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с учебната дисциплина. Педагогическите специалисти усвоиха в технологичен, организационен, съдържателен и методически план представеното им учебно съдържание от Модул 3 „Уеб Дизайн“ и Модул 4 „Решаване на проблеми с ИКТ“.

Следва да се отбележи, че и тук, в резултат на проведеното онлайн допитване, се наблюдават подчертано положителни оценки по отношение на реализираното обучение.

Видно от графиката, сред анкетираните преподаватели преобладават представители на Средни училища **(67,3%)**, следвани от учители от Профилирани гимназии **(30,9%)**, а също и педагогически специалисти от Обединени училища **(1,8%)**.

Вие работите в:

110 отговора

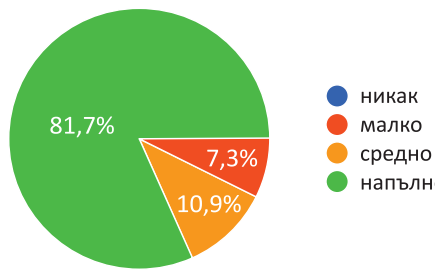

Добро впечатление прави високият процент положителни отговори по отношение на критерия, свързан с организацията, координацията и информационното осигуряване на обучението.

В проценти, съотношение на посочените отговори е представено на фигурата:

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

110 отговора

За периода, **11 октомври – 16 ноември 2021 г., в 7 обучителни групи** бяха реализирани обучения на **128 педагогически специалисти**, преподаващи по предмета от профилираната подготовка – **английски език.**

Квалификационните курсове се проведоха в частично-присъствена форма на обучение, като присъствената форма, съглас-

но въведените ограничителните мерки, свързани с продължаващото разпространение на COVID-19, се осъществи, включително и чрез синхронно обучение в електронна среда.

След координация с дирекция СПУО-МОН, за водещи лектори на обученията бяха поканени **проф. Дияна Янкова –** ръководител на департамент „Чужди езици и култури", НБУ и **гл. ас. д-р Иванка Сакарева** – ЮЗУ „Неофит Рилски".

Обучителните курсове, имаха за цел да представят характеристиките на **модулното обучение по английски език** със съответните тематични области; компетентностите, които се очаква да бъдат надградени; както и да очертаят спецификата на новите знания, които следва да бъдат усвоени. Наблегна се на познавателната, поведенческата, ценностната и стратегическата компетентност.

Акцентът от обучението бе поставен върху прилагането на различни педагогически подходи, които допринасят за развиване на автономност при ученето, за повишаване на мотивацията, за стимулиране на индивидуалното развитие и за насърчаване на самостоятелност, критическо мислене, търсене и събиране на информация, анализиране, дискусия и аргументиране на позиция.

На преден план се изведе перспективата за учене през целия живот, дигиталната компетентност, социалните и граждански компетентности, като изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание, осмисляне на националната културна идентичност, опознаване на националната култура и литература, в контекста на световното културно и литературно наследство, формиране на навици за природосъобразен и здравословен начин на живот.

В края на обучението, учителите, преподаващи по профилиращия предмет -английски език, попълниха анкетна карта, от която става видно, че преобладава много висок процент на удовлетвореност от участието им в квалификационния курс.

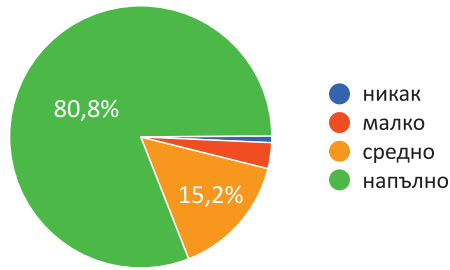
Участниците в проучването споделят, че обучението има мотивиращ ефект върху по-нататъшното им развитие и

усъвършенстване на професионалните им умения и компетентности. Реакцията на по-голямата част от обучените е максимално позитивна – **80,8%.**

Разпределението на всички мнения, в относителни дялове, може да се проследи на следната диаграма:

Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?

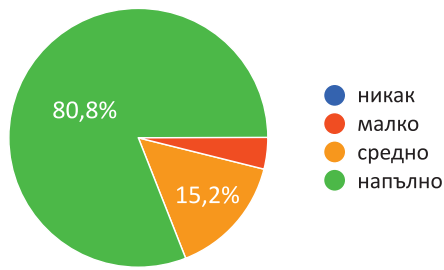
125 отговора

Както е видно от графиката по-долу, преобладават положителни оценки и по отношение на приложимостта на придобитите знания и умения, в конкретната работа на обучените педагогически специалисти:

Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?

125 отговора

В рамките на периода ***11 октомври – 12 ноември 2021 г.,*** НЦПКПС проведе обучения на педагогически специалисти преподаващи профил **изобразително изкуство** във втори гимназиален етап.

Обученията се реализираха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа.

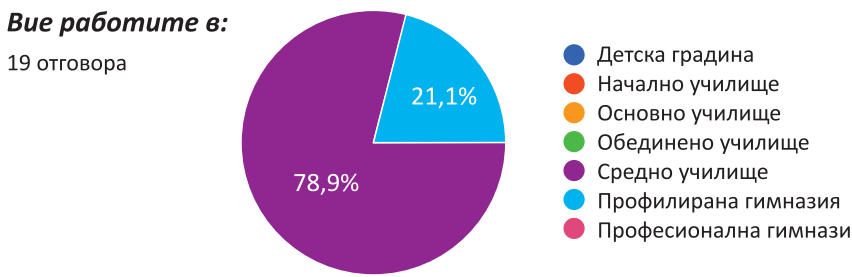
В присъствената форма на обучение**,** която се осъществи в периода 11 – 13 октомври 2021 г., взеха участие ***30 педагогически специалисти***, съставляващи ***две обучителни групи***.

След приключване на дистанционната част, проведена в периода 10 – 12 ноември 2021 г., посредством онлайн платформата Big Blue Button, учителите получиха удостоверения, с които им беше присъден по един квалификационен кредит.

Екипът от водещи преподаватели бе в състав: **проф. Бисер Дамянов –** ПУ „Паисий Хилендарски“**, доц. Светослав Косев –** ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, **проф. Петер Цанев** – Национална художествена академия и **д-р Десислава Кралева**.

Мнението, оценките и препоръките на педагогическите специалисти по отношение ефективността на проведената квалификационна дейност, бяха споделени, посредством анкетна карта за обратна връзка.

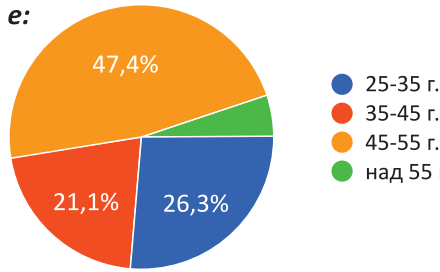
От следващата диаграма става ясно, че според вида на образователната институция, която представляват, с най-висок дял са учителите от Средни училища **(78,9%)**, следвани от колегите си от Профилирани гимназии **(21,1%)**:

По отношение на възрастовата група на анкетираните учители, видно от фигурата по-долу е, че преобладават учители на възраст от **45 до 55 г.** *(47,4% от всички респонденти).* **26,3%** попадат във възрастова група **25-35 г., 21,1%** са участниците от **35 до 45 г.** и едва **5,3%** от учителите са **над 55 годишна възраст**:

Вашата възраст е:

19 отговора

В рамките на периода от ***16.09.2021 г. до 30.10.2021 г.,*** НЦПКПС проведе обучения на учители, преподаващи профил **български език и литература в 12 клас.**

Обученията се реализираха в частично присъствена форма, за придобиване на един квалификационен кредит, и в тях взеха участие **116 педагогически специалисти** от цялата страна, разделени в **7 групи**.

След координация с дирекция СПУО-МОН, за водещи лектори на обученията, бяха поканени **проф. Амелия Личева, проф. Адриана Дамянова**, **проф. Гергана Дачева** и **проф. Йовка Тишева** – ФСФ, СУ „Св. Климент Охридски".

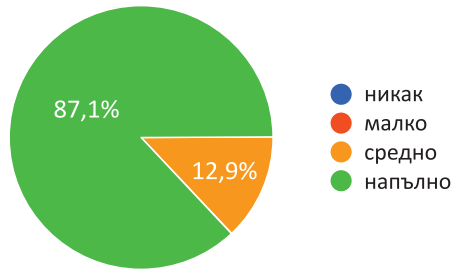
Обучението в рамките на програмата, фокусирано върху компонента „Литература", беше насочено към възможностите и предизвикателствата, които отделните обучителни модули разкриват пред преподавателя. Акцентът беше насочен към откриване на нови художествени значения на интерпретираните текстове, задълбочаване на представите за мястото на литературата в културното поле, рефлексиране на културната динамика и др.

Що се отнася до обратната връзка, получена от участниците в квалификационния курс, следва да се отбележи, че почти всички от отзовалите се на допитването изразяват категоричното си мнение, че като цяло **обучението напълно отговаря на нуждите и предварителните им очаквания (87,1% от всички респонденти).**

В процентно съотношение, оценките на анкетираните са представени на следната диаграма

Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?

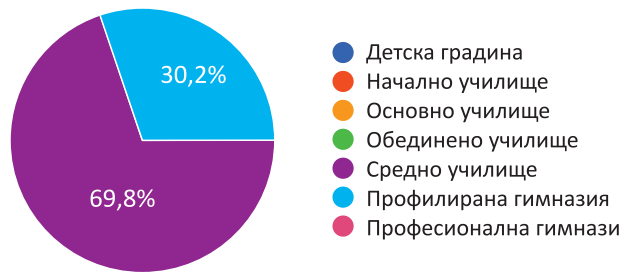
116 отговора

От гледна точка на типа образователна институция, в която те работят, данните от следващата диаграма ни дават информация за преобладаващи представители на Средни училища **(69,8%)**, както и за участници от Профилирани гимназии **(30,2%)**:

Вие работите в:

116 отговора

Квалификационните курсове по профил **предприемачество** се проведоха в рамките на периода **от 27 септември до 30 септември 2021 г.**

НЦПКПС реализира обученията в частично присъствена форма, в рамките на 16 академични часа: присъствено от 27.09. до 30.09.2021 г. и дистанционно – под формата на индивидуална работа с обучаемите, с изготвяне на самостоятелно задание, по зададена конкретна тематика.

Обучените **65 педагогически специалисти**, **разпределени в 4 групи**, получиха удостоверения, с които им беше присъден по един квалификационен кредит.

След координация с дирекция СПУО-МОН, за водещи лектори на обученията бяха поканени: **доц**. **Александра Паращкевова**, **Диана Недева, Ирина Илиева**, **Жана Димова**, **Евгения Несторова и др.**

Обучителната програма бе насочена към развиване на уменията и необходимите професионални компетентности на учителите, преподаващи предприемачество в профилирана подготовка, в съответствие с утвърдените от Министъра на образованието и науката, учебни програми по всеки от задължителните модули в 12 клас.

В рамките на квалификационния курс се маркираха основни аспекти на нормативната рамка на профилираното образование по предприемачество. Дискутираха се и се анализираха възможности за усвояване на потенциала на училищния учебен план, произтичащи от избираемите и факултативните часове.

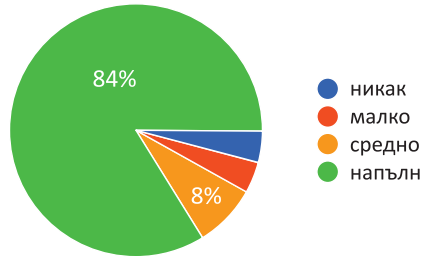
Програмата по предприемачество предложи и разясни съвременни и иновативни инструменти за провеждане на обучението на учениците. Постави се акцент върху възможността за използване на уеб-базирана платформа за управление на знанията (Learning Management System) за интерактивно и колаборативно обучение на учители и ученици.

Обучителният курс бе високо оценен във всичките му аспекти. Това е видно от попълнените анкетни карти в края на обучението. Голяма част от учителите, отзовали се на допитването за обратна връзка, изразяват своята удовлетвореност по отношение ползата на материалите от обучението.

Видно от диаграмата по-долу е, че **84% от всички анкетирани** смятат подготвените обучителни материали за **напълно полезни** в непосредствената им педагогическа практика.

Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?

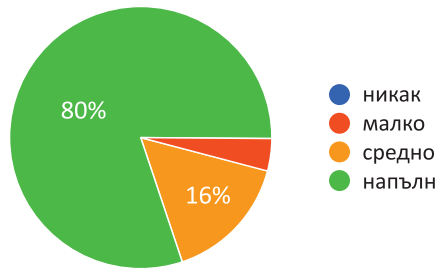
25 отговора

Проследявайки следващата диаграма се убеждаваме, че обучението по предприемачество е оценено като мотивиращо за професионалното развитие на педагогическите специалисти, те са напълно доволни от придобитите знания и умения.

Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?

25 отговора

В рамките на периода **26 август – 12 септември 2021 г.,** НЦПКПС проведе обучения на учители, преподаващи профил **география и икономика** във втори гимназиален етап.

Обученията се проведоха в **частично-присъствена форма,** в рамките на 16 академични часа и в тях взеха участие **151 педагогически специалисти,** разпределени в **6 обучителни групи.**

Обученията стартираха в дистанционна форма – от 26 август до 2 септември 2021 г.**,** след което, в периода от 3 до 12 септември 2021 г., се осъществи и присъствената форма на квалификация.

Част от учителите (35 бр.), поради физическа невъзможност да се включат в присъствената форма на квалификация, завършиха успешно своето обучение, чрез предоставени от обучителите материали за самоподготовка.

След координация с дирекция СПУО-МОН, квалификациите се проведоха под ръководството на **доц. д-р Даниела Ангелова-Ганчева, доц. д-р Мая Василева и гл. ас. Евгения Сарафова –** ГГФ, СУ „Св. Климент Охридски" и **доц. д-р Емилия Патарчанова –** ЮЗУ „Неофит Рилски".

Обучителната програма бе структурирана в две части. В първата част се наблегна върху проблемите на контрола, като теория и методология в три аспекта: от позициите на общата теория на социалното управление, от позициите на общата дидактика и на дидактиката на географията, а втората част обхвана осъществяването на контрола, с акцент върху разработването на инструментариум и примерна методика за оценяване.

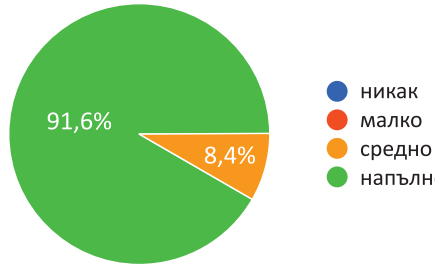
Основната цел на квалификационните курсове бе учителите да усъвършенстват своята педагогическа компетентност за критичен анализ на учебна документация; да създадат умения за постигане на компетентности, чрез използване на разнообразни технологични решения; да усвоят компетентности, свързани с теоретичната подготовка в областа на регионалното развитие и регионалната политика, и да надградят географски компетентности, по отношение на пространствени процеси и развитие, компетентности за работа в екип, използване на електронно базирани информационни източници и др.

Педагогическите специалисти имаха възможността да споделят своето виждане за ефективността на обучителния курс чрез форма за обратна връзка – анкетна карта.

Масовите оценки за организацията, координацията и информационното осигуряване на обучението са с най-високи положителни стойности, отразени в диаграмата. **91,6% от всички анкетирани посочват своята пълна удволетвореност** от организацията, координацията и информационното осигуряване на квалификационните курсове:

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

95 отговора

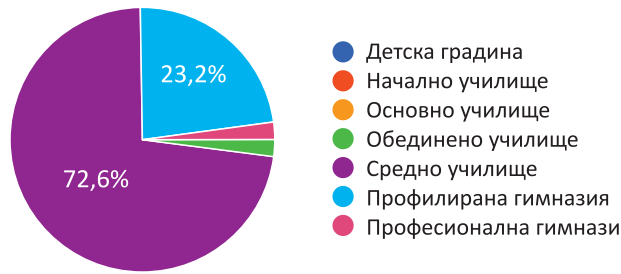

Сред анкетираните преобладават основно учители от Средни училища **(72,6%)**, следвани от представители на Профилирани гимназии **(23,2%)**, Професионални гимназии **(2,1%)** и Обединени училища **(2,1%)**.

Процентното разпределение на дадените отговори може да се проследи и в следната графика:

Вие работите в:

95 отговора

От ***24 ноември до 26 ноември 2021 г.,*** поради обявената епидемична обстановка в страната, НЦПКПС организира и проведе изцяло в онлайн среда, квалификация на педагогически специалисти преподаващи профил **немски език** във втори гимназиален етап. Обучаващите бяха обособени в три групи, а общият им брой възлезе на **56 педагогически специалисти**.

След координация с дирекция СПУО-МОН, за водещи лектори на обученията бяха поканени: **проф. Людмила Иванова** – ВТУ

„Св. св. Кирил и Методий“ и **доц. Елена Савова** – Департамент „Чужди езици и култури“, НБУ.

По време на обучението се акцентира върху културното многообразие, толерантността в общуването, опасността от стигматизиране на отделни етнически групи, глобализацията и произтичащата от нея необходимост за интеграция на изучаващите немски език. В учебната програма беше застъпено съвременното разбиране за функциите на художествената литература в оригинал, за насърчаване и изграждане на езиковата, прагматичната, социокултурната, междукултурната и литературната компетентност на учащите.

Представиха се учебни материали, похвати, дейности и сценарии за творческа продуктивна работа, с художествен и нехудожествен текст, които изграждат компетентностите, заложени в учебната програма. Засегнаха се и въпросите на дългосрочното планиране, за интегрирането на конкретните модули в учебната програма в годишното тематично разпределение.

Бяха дискутирани литературни източници, подпомагащи обогатяването на литературната и методическата компетентност на учителите, както и обезпечаването на учебния процес с подходящи традиционни и дигитално базирани учебни средства.

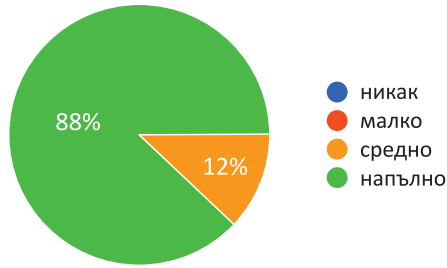
След приключване на обучителния курс, учителите бяха поканени да споделят своето мнение за ефективността на реализираните курсове посредством **въпросник,** изготвен в електронен вид.

Изключително високи оценки са дадени по на **организацията, координацията и информационното обслужване** на обучението по **немски език във втори гимназиален етап**. Това е мнението на **88% от анкетираните учители.**

Останалите проценти са представени на диаграмата:

Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?

25 отговора

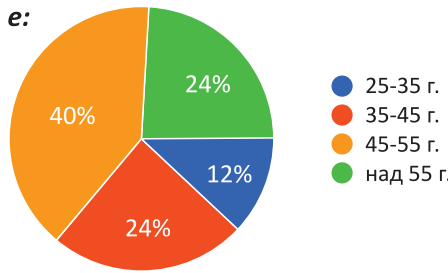

Колкото до възрастовото разпределение на участниците, можем да кажем, че преобладаващата част от анкетираните попадат във възрастовата граница от **45 до 55 г. (40%)**, следвани от учители на възраст **35-45 г. (24%)**.

Относително малък е броят на педагозите, обхващащи възрастовата група от **25 до 35 г. (12%)**, а тези **над 55 г.** съставляват **24%** от всички респонденти и това е видно от графиката:

Вашата възраст е:

25 отговора

В периода от **11 септември до 28 октомври 2021 г.**, успешно завършиха своето обучение учителите, преподаващи по профил **история и цивилизации в 12 клас.**

Разпределени в **шест групи**, бяха обучени **122 педагогически специалисти**, които получиха удостоверение за един квалификационен кредит.

Обученията се проведоха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа *(8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение).*

Присъствената форма на квалификация се осъществи в периода от 11 септември до 2 октомври 2021 г., а **дистанционната форма,** от 18 до 28 октомври 2021 г.**,** посредством онлайн платформата Big Blue Button.

Обучителната програма бе ориентирана към запознаване на преподаватели с основните характеристики и елементи на програмата за 12 клас, профилирано обучение. По време на квалификационния курс се обсъдиха различни теми от трите модула на учебната програма и се очертаха механизмите за постигане на заложените умения и компетентности.

Курсът очерта спецификите на обучението в профила и възможностите за работа в класна и извънкласна форма, които предоставят учебниците и различните електронни помагала и образователни ресурси. Представиха се оптималните способи за поднасяне на учебния материал, с оглед постигане на очакваните резултати и успешното представяне на учениците на държавните зрелостни изпити по История и цивилизации през 2022 г.

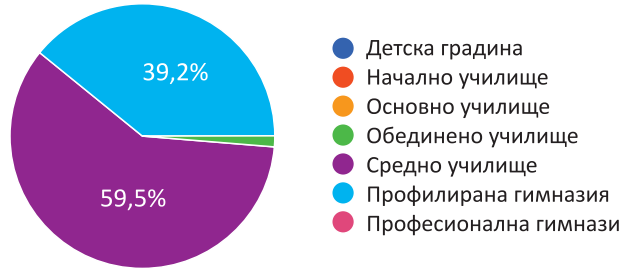
Лекторите, водещи обучителния курс, бяха **проф. д.и.н. Илия Илиев –** Институт за исторически изследвания, БАН и **проф. д-р Красимира Табакова** – ИФ, СУ „Св. Климент Охридски".

Обратната връзка, получена в резултат от проведено анкетно проучване сред участниците, ни предостави информация за степента на тяхната удовлетвореност от всички аспекти на обучителния процес.

В анкетното проучване взеха участие общо **74 учители**. От анализа на данните, графично изобразен на фигурата, става ясно, че те са представители на Средни училища **(59,5%)**, Профилирани гимназии **(39,2%)**, както и на Обединени училища **(1,4%):**

Вие работите в:

74 отговора

Сред анкетираните доминира желанието им да участват в изцяло присъствена форма на квалификация, което е разбираемо, но трудно изпълнимо, в условията на пандемия и наложени ограничителни мерки.

Процентното съотношение може да се проследи на приложената по-долу диаграма:

Коя е предпочитаната от Вас форма на обучение за продължаваща квалификация?

74 отговора

В рамките на периода ***29 ноември – 15 декември 2021 г.***, НЦПКПС проведе квалификация на педагогически специалисти, преподаващи **профил испански език** във втори гимназиален етап.

Обученията се проведоха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа *(8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение),* като в тях се включиха **31 педагогически специалисти.**

Квалификационният курс бе насочен към представяне на учебната програма за профилирана подготовка по испански език

във втори гимназиален етап на средната образователна степен, за постигане на нива B1.1, B1 и B2, както и методите, стратегиите и инструментите за постигане на очакваните резултати.

След координация с ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски", за водещ лектор на обученията бе определен – **д-р Михал Павлов,** ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски".

В рамките на квалификациите се обсъдиха характеристиките на модулното обучение по испански език, със съответните тематични области, компетентностите, които се очаква да се развият, както и какви нови знания следва да бъдат усвоени. Обърна се специално внимание на познавателната, поведенческата, ценностната и стратегическата компетентност.

Обучителят използва широка палитра от разнообразни методи: лекция, мултимедийна презентация, беседа, колоквиум, дидактически игри, работа с електронни учебни материали, екипна работа по проекти.

В присъствената форма на квалификация се разгледаха тематичните области, очакваните резултати, новите знания, компетенциите и др. елементи на учебния процес, посредством мултимедийна презентация в лекционен и интерактивен формат.

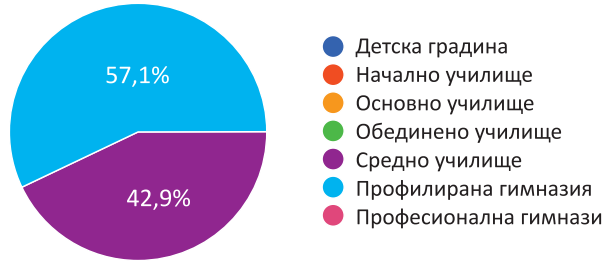
По време на дистанционната част се наблегна на практическите занимания, примерни дейности, споделяне на добри практики и др. под формата на работа по двойки, групова работа, чрез степенуване на задачите по трудност и прилагане на различни интерактивни методи.

Обучителните курсове по испански език се възприемат с **много висок процент на одобрение от участниците.** Обобщените оценки на преминалите обучението са отразени в онлайн формуляр за обратна връзка, от който е видна високата степен на съответствие между очаквания и постигнати резултати.

Сред анкетираните, както е отразено в диаграмата, преобладават учители от Профилирани гимназии **(57,1%)**, следвани от представители на Средни училища **(42,9%):**

Вие работите в:

14 отговора

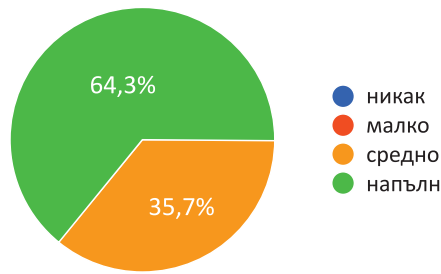

Оценките за самото обучение, за подбора на преподавателския екип, за начина на преподаване и съдържанието на самото обучение, са подчертано положителни и масово споделени от анкетираните.

В сумарни стойности, те могат да се проследят на фигурата:

Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?

14 отговора

Средните оценки, дадени от обучените педагогически специалисти на база показателите от проведените обучения по **Английски, Немски и Испански език,** могат да се видят в следната таблица:

№	Оценявани аспекти на обучението	Обучение на учители по английски език	Обучение на учители по немски език	Обучение на учители по испански език
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	97,6%	80,0%	64,3%

2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	98,4%	80,0%	71,4%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	97,6%	76,0%	78,6%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	80,8%	64,0%	57,1%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	96,8%	84,0%	71,4%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	80,8%	80,0%	85,7%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	99,2%	88,0%	85,7%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	94,4%	88,0%	64,3%
9.	Ефективност на обучението – практична част	96,8%	76%	64,3%

Участниците в квалификационните курсове изразяват много висок процент на удовлетвореност от всички аспекти на обучителния процес. Те споделят, че обучението е било смислено, полезно, навременно и е спомогнало да усъвършенстват уменията си за прилагане на различни подходи и инструменти, за да могат учениците да постигнат изискваното ниво на компетентност.

Относно обратната връзка от квалификационните курсове по **история и цивилизации, география и икономика, философия и български език и литература**, може да се каже, че по достойнство са оценени методиката, формата и ефективността на обученията и това е видно от таблицата:

№	Оценявани аспекти на обучението	Обучение на учители по история и цивилизации	Обучение на учители по география и икономика	Обучение на учители по български език и литература	Обучение на учители по философия
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	96,0%	73,7%	81,0%	93,6%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	95,9%	70,5%	88,8%	100%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	97,3%	81,1%	87,9%	96,8%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	93,3%	62,1%	75,9%	100%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	98,7%	75,8%	87,1%	100%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	91,9%	69,5%	87,9%	93,6%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	98,7%	91,6%	92,2%	87,1%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	97,3%	69,5%	79,3%	96,8%
9.	Ефективност на обучението – практична част	94,6%	64,2%	78,4%	87,1%

Мнението на обучените педагогически специалисти по **математика, информатика и информационни технологии** са **подчертано положителни,** що се касае до **методиката, организацията, координацията и информационното обслужване** на обученията в НЦПКПС.

В сумарен вид, стойностите могат да се проследят на приложената по-долу таблица:

№	Оценявани аспекти на обучението	Обучение на учители по математика	Обучение на учители по информатика	Обучение на учители по информационни технологии
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	60,8%	70,2%	82,7%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	100%	61,7%	70,0%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	74,3%	71,3%	93,7%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	68,9%	74,5%	82,7%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	67,6%	72,3%	84,5%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	70,3%	72,3%	82,7%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	89,2%	85,1%	81,8%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	73,0%	79,8%	88,2%
9.	Ефективност на обучението – практична част	54,1%	63,8%	77,3%

В съответствие с таблицата, анализът от обратната връзка на обучените педагогически специалисти по **биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда и физика и астрономия,** показва, че се наблюдава **особена удовлетвореност от всички аспекти на обученията**: използване на подходяща методика, форма и продължителност, полезни материали, приложение на придобитите знания и умения в работния процес и др.:

№	Оценявани аспекти на обучението	Обучение на учители по биология и здравно образование	Обучение на учители по химия и опазване на околната среда	Обучение на учители по физика и астрономия
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	66,1%	76,5%	52,0%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	95,8%	80,0%	64,0%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	94,0%	87,8%	52,0%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	95,8%	58,3%	72,0%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	93,2%	79,1%	72,0%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	91,6%	70,7%	56,0%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	87,3%	90,5%	68,0%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	94,1%	77,4%	64,0%
9.	Ефективност на обучението – практична част	89,8%	43,5%	56,0%

Що се касае до анкетираните педагози, преминали обученията по **музика, изобразително изкуство и предприемачество,** може да се каже, че оценката е **особено позитивна** от гледна точка на ефективността и цялостната организация на обучителните курсове.

Степента на удовлетвореност от всички оценявани аспекти на обучението, може да се проследи на таблицата:

№	Оценявани аспекти на обучението	Обучение на учители по музика	Обучение на учители по изобразително изкуство	Обучение на учители по предприемачество
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	86,4%	89,5%	96%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	89,9%	89,4%	96%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	88,1%	84,2%	84%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	88,1%	89,5%	96%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	88,2%	96,7%	92%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	84,7%	89,4%	80%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	88,2%	100%	96%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	88,1%	94,7%	96%
9.	Ефективност на обучението – практична част	86,4%	78,9%	96%

Общото впечатление от данните насочва към категоричното заключение, че **доминиращата част от анкетираните оценяват високо реализираните обучителни курсове,** което, от своя страна, дава достатъчно основание да се очаква преминалите квалификациите да мултиплицират наученото не само като съдържание, но и като преподавателски техники и прийоми в конкретната си дейност и работа с учениците.

Позицията на анкетираните педагози относно конкретни теми, по които биха желали да вземат участие в бъдещи квалификационни курсове на НЦПКПС, следва тенденция към необходимост от обучения за подготовка на матури; атестиране на педагогическите специалисти; проектно базирано обучение; дигитални ресурси за оценяване постиженията на учениците, СТЕМ и др.

Като цяло, задачата на НЦПКПС през 2021 г., да разшири знанията на педагогическите специалисти и да актуализира техните компетентности и техники на преподаване, може да се оцени като постигната на много високо ниво.

По **тематично направление 2 „Лидерство в образованието“, мярка I – Повишаване квалификацията на педагогически специалисти с ръководни функции,** НЦПКПС реализира обучения по следните теми:

1. Практически обучения за директори на образователни институции“;
2. „Мотивация. Екипност. Лидерство“.

Квалификацията на педагогическите специалисти с ръководни функции на тема: **„Практически обучения за директори на образователни институции“** се осъществи в периода от **15.03.2021 г. до 16.12.2021 г.**

НЦПКПС реализира обученията, съвместно със Синдиката на българските учители, Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България и Сдружението на директорите в средното образование в Република България.

В квалификационните курсове взеха участие общо **384 директори**, разпределени в **22 обучителни групи**.

Обученията се реализираха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа (8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма).

Водещи лектори на присъствената част от обучителния курс бяха: **д. ик. н. Янка Такева** – Председател на Синдиката на българските учители; Вицепрезидент на Организацията на жените към Международната конфедерация на Профсъюзите и **Иван Кънчев** – главен експерт в СБУ;

Присъствената форма се осъществи в рамките на периода 17 май – 16 декември 2021 г., включително и синхронно, от разстояние, в електронна среда.

Обучителният екип, обезпечил провеждането на дистанционната част, в рамките на периода от 15 март до 27 май 2021 г., бе в състав: **Диян Стаматов** – директор на 119 Средно училище „Академик Михаил Арнаудов", гр. София и Председател на СРСНПРБ; **Асен Александров** – директор на 51 СОУ „Елисавета Багряна", гр. София и Председател на СДСОРБ; **Иванка Харбалиева –** Съпредседател на СДСОРБ, Директор на ДГ № 99 „Брезичка" и **Петя Йосифова –** Директор на ДГ № 48 „Братя Грим".

Учебната програма бе предназначена за директори на образователни институции, с не повече от 10 г. трудов стаж. Основната цел бе подпомагане на директорите за ефективна комуникация, използвайки целенасочени и стратегически методи; обстойното им запознаване с нормативните и поднормативни актове в системата на предучилищното и училищно образование, както и формиране на комуникационни умения и умения за работа с нормативни документи и информационни системи.

След приключване на обучението, ръководителите на образователни институции имаха възможността да споделят своето мнение по различни аспекти от обучителния процес.

Видно от таблицата преобладават предимно **положителни оценки и много висок процент на одобрение:**

№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	90,9%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	93,2%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	87,8%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	81,6%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	92,9%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	90,1%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	94,1%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	80,5%
9.	Ефективност на обучението – практична част	77,1%

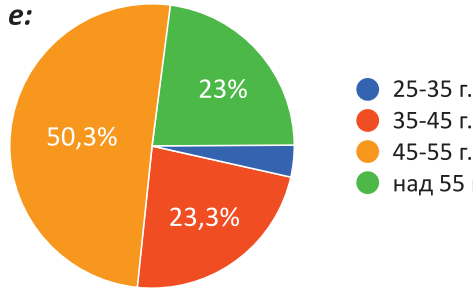
Преобладаващата част от анкетираните са на възраст **45-55 години (50,3%)**, т.е. тези директори са в активна възраст, натрупали опит и в състояние да приложат наученото в практиката си. Прави впечатление, обаче, че едва **3,4%** от директорите, преминали квалификационните курсове, **са на възраст до 35 години**. Това донякъде е обяснимо с **отговорната позиция на директора,** за която се искат не само знания, но и управленски опит.

Въпреки това **може да се помисли за разширяване на възможността повече млади ръководни кадри в образованието да бъдат обучавани в бъдеще**, най-малкото заради по-дългосрочния им потенциал да прилагат и развиват наученото в НЦПКПС.

Възрастовото съотношение на всички участници е представено на диаграмата.

Вашата възраст е:

352 отговора

В резултат на обучителните курсове, ръководителите на образователни институции имаха възможността да получат информация за социалния диалог и социалното партньорство, като основа за управлението на образователната институция, за действащите нормативни документи, обезпечаващи дейността ѝ и др. приоритетни области, необходими за обогатяване на професионалните им умения и актуализиране на научните знания и компетентности.

В рамките на периода **27 април – 17 декември 2021 г.** се реализираха обученията за ръководителите на образователни институции на тема: **„Мотивация. Екипност. Лидерство“.** В квалификационните курсове взеха участие общо **325 директори**, разпределени в **24 обучителни групи**.

Обученията се осъществиха в сградата на НЦПКПС, гр. Банкя, в рамките на 16 академични часа, присъствена форма на квалификация.

Предвид пандемичната обстановка, част от обучителните курсове, осъществени през м. октомври и м. ноември 2021 г., се проведоха чрез синхронно обучение от разстояние в електронна среда.

Реализацията на квалификациите се осъществи под ръководството на **проф. Дроздстой Стоянов** – Ръководител Катедра по психиатрия и медицинска психология – МУ, гр. Пловдив; **д-р Румен Петров** – главен асистент в департамент „Здравеопазване и социална работа“, НБУ; **Ирена Соколова** – водещ лектор при провеждане на обучения за повишаване квалификацията

на преподаватели, директори и висш управленски състав, в сферата на средното образование; **д-р Кристина Стоянова** – МУ, гр. Пловдив.

Обучението на педагогическите специалисти, в случая директори на образователни институции, се проведе по модела на груповия тренинг и предостави отлична възможност за придобиване на нови знания, формиране на успешни нагласи и очаквания, изграждане на нови и коригиране на стари, нефункционални поведенчески умения за лидерство, управление на екипността и мотивацията.

Програмата предостави възможност за запознаване с феноменологията на професионалното изпепеляване (бърнаут), представяне на модели на уязвимост и устойчивост, както и насоки за психопрофилактика и превенция на психосоциалното функциониране. Чрез способите на тренинга се създаде територия на доверие, споделеност и конструктивност във взаимоотношенията в групата – повишена вътрегрупова ефективност, преодоляха се психологичните защити и съпротиви на участниците за разкриване пред другите и се „отвори“ възможността за бързо учене в т.ч. и опита на останалите.

От проведеното анкетно проучване, в което взеха участие **225 ръководители на образователни институции**, от цялата страна, проличава висока степен на удовлетвореност от всички аспекти на обучението.

Доказателство за това е изключително високият процент на одобрение, който може да се проследи в следната таблица:

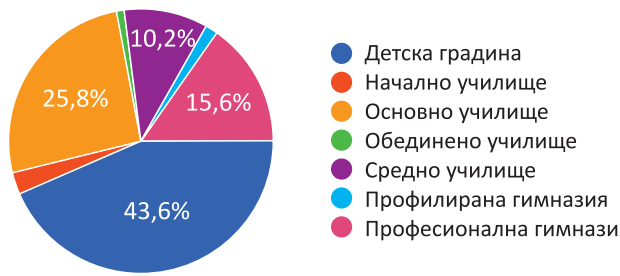
№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	92,0%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	89,3%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	88,0%

4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	86,2%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	92,0%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	91,1%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	95,1%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	85,3%
9.	Ефективност на обучението – практична част	84,4%

Сред анкетираните директори силно преобладават ръководителите на Детски градини **(43,6%),** следвани от представители на Основни училища **(25,8%)**, Професионални гимназии (**15,6%**), Средни училища **(10,2%**), и Начални училища (**2,7%**) и това е видно от фигурата по-долу:

Вие работите в:

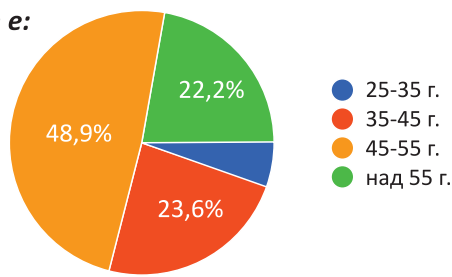
225 отговора

По отношение на възрастовата група на анкетираните директори, диаграмата ни показва следното разпределение:

Вашата възраст е:

225 отговора

В конкретния случай, **48,9%** от всички анкетирани директори, са на възраст между **45-55 г**., което от своя страна е доказателство за солиден управленски опит в образователната система. **22,2%** от анкетираните са на възраст **над 55 г.** и **23,6%** на възраст между **35-45 г.**

Като цяло, общата оценка на директорите за ефективността на обучителните курсове е висока: **обученията са оценени, като съдържателни и изключително полезни.**

Участниците споделят, че квалификациите са особено подходящи при кризисни ситуации в социума, когато е налице в една или друга степен дестабилизация на екипа, повишена конфликтност и агресивност в средата, понижаване на качеството на работата и спад в резултатите.

В изпълнение на дейностите, заложени по **Тематично направление 3 „Възпитание и ценности", Мярка II – Повишаване капацитета на педагогически специалисти по превенция и интервенция на агресията и насилието в училище**, НЦПКПС реализира обучения по **„Програма за превенция и интервенция на агресията и насилието в училище."**

Квалификационните курсове се осъществиха в рамките на периода от **10 май 2021 г. до 15 декември 2021 г.,** в изцяло присъствена форма на обучение, с общ хорариум от 16 учебни часа.

След координация с дирекция „Приобщаващо образование" – МОН, за водещи лектори на обучителния курс бяха утвърдени **доц. д-р Диана Бакалова** и **гл. ас. д-р Екатерина Димитрова от** Департамента „Психология", Институт за изследване на населението и човека – БАН и **експерт-психолога Мариана Иванова** – Институт по Психология – МВР.

В обучителните курсове взеха участие общо ***415 психолози и педагогически съветници***, разпределени в ***26 групи.***

Обучението по програмата бе насочено предимно към училищните психолози/педагогическите съветници, тъй като те са специалистите, които са най-добре запознати с принципите на

психологическата диагностика и прилагането на социално-психологични тренинги в училищна среда.

В същността си курсът бе фокусиран към запознаване с някои теоретични подходи при агресия, тормоз и насилие в детско-юношеска възраст, както и със социално-психологичните характеристики на учениците от начален, среден и горен курс на обучение, заложени в програмата. Разгледаха се целите на програмата, обекта и процедурата по прилагането ѝ.

Важна част от обучението бе запознаване с двата основни модула – за превенция и за интервенция, които представляват социално-психологичен тренинг, базиран на различни игри/упражнения. В хода на обучителния процес бяха използвани разнообразни методи на преподаване: лекция, дискусия, упражнения (работа по групи, интерактивно).

В края на обучителния курс, педагогическите специалисти бяха помолени да попълнят анкетна карта, за да изразят впечатления, мнения и препоръки от реализираното обучение.

В анкетното проучване взеха участие 319 психолози и педагогически съветници, които изразиха висок процент на удовлетвореност от качеството на обученията в НЦПКПС, който може да се проследи в таблицата:

№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	91,8%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	88,4%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	94,7%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	82,8%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	93,7%

6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	86,8%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	86,5%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	85,3%
9.	Ефективност на обучението – практична част	90,6%

Голяма част от обучаемите, в своите препоръки, подчертават необходимостта от регулярно провеждане на такъв тип обучения. Има се предвид, както за въвеждащи, така и за надграждащи обучения, специализирани за психолози – продължаващи обучения по теми, като кризисна интервенция, начини за комуникация с проблемни деца и техните родители, обучения за инструментариум при работата на психолозите в училищата, комуникация с учители, арт терапевтични техники при деца, работа с хиперактивни деца и деца с аутизъм.

За реализация на дейностите по **НП „Професионално образование и обучение“ – Модул Г**, **НЦПКПС, съвместно с Дирекция „Професионално образование и обучение“**, проведе обучения **за учители по професионална подготовка** на тема**: „Разработване на тестове за диагностика и оценяване на знания, умения и компетентности по професионална подготовка“.**

Квалификацията се осъществи в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа *(8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение),* като **дистанционната форма** се реализира през м. септември**, от 8.09. до 10.09.2021 г.,** посредством онлайн платформата Big Blue Button.

Присъствената форма на квалификация се проведе в периода от 22 юли до 30 юли 2021 г., с общ брой участници: **204 учители по професионална подготовка** от **45 населени места**, разпределени в **10 обучителни групи**.

Квалификационните курсове бяха проведени от следния екип преподаватели: **проф. Галин Цоков –** директор на Департамента за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти на ПУ „Паисий Хилендарски"; **проф. дпн Дора Левтерова – Гаджалова** – директор на Университетски център за кариерно развитие, ПУ „Паисий Хилендарски" и **проф. дпн Сийка Чавдарова – Костова** – ФП, СУ „Св. Климент Охридски".

Основната цел на програмата бе да подпомогне учителите в професионалното образование, които имат нужда от методическа подкрепа за реализиране изискванията на националните изпитни програми. В резултат на обучението, педагозите усвоиха базови знания за прилагане на таксономията на Блум, при изработването на тестови задачи, както и за изискванията за подготвяне на тестови задачи за провеждане на държавни изпити за придобиване на професионална квалификация.

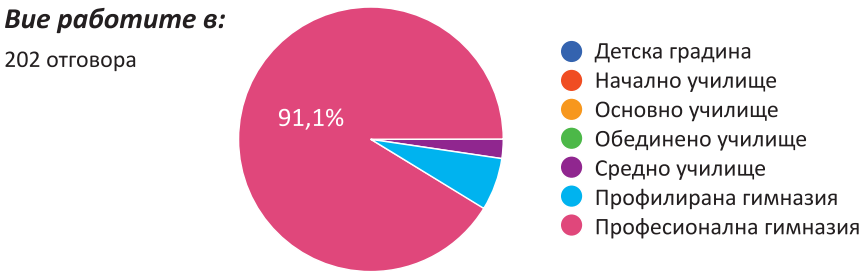
Общо 202 от преминалите обучението в Центъра учители по професионална подготовка, споделиха своите виждания за ефективността на предлаганите курсове. Те направиха това чрез **онлайн въпросник, изготвен от екипа на НЦПКПС.**

Оценките за всеки от изследваните показатели на обучението, могат да се видят в следната таблица:

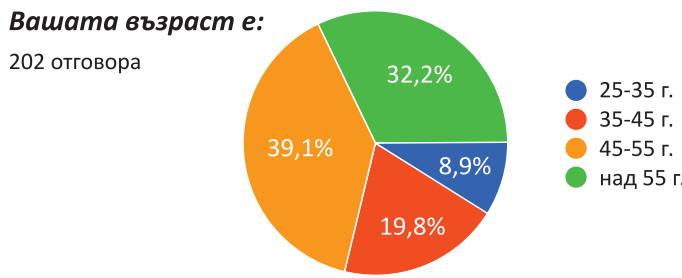
№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	74,8%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	72,3%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	76,2%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	79,7%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	78,2%

6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	74,3%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	79,7%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	72,3%
9.	Ефективност на обучението – практична част	70,8%

Според приложената по-долу диаграма, доминиращата част от анкетираните са представители на Професионални гимназии **(91,1%)**, следвани от Профилирани гимназии **(6,4%)**:

Възрастовата структура на анкетираните, видно от фигурата, показва следното съотношение:

Участниците изразяват своето задоволство, както от участието си в обучението, така и от усвоените базови знания и изисквания за подготвяне на тестови задачи за провеждане на държавните изпити.

В рамките на периода от ***6 юли до 9 декември 2021 г.*** се реализираха и квалификационните курсове на тема: **„Разработване и прилагане на типови учебни планове, учебни програми по учебни предмети/модули за училищното професионално образование и национални изпитни програми“.**

Обученията се проведоха в частично присъствена форма, с общ хорариум от 16 академични часа *(8 часа дистанционна и 8 часа присъствена форма на обучение),* като **дистанционната форма** се осъществи посредством онлайн платформата Big Blue Button, а присъствената част, през м. декември 2021 г., се реализира включително и синхронно, от разстояние, в електронна среда.

В обучителните курсове взеха участие общо **384 учители по професионална подготовка**, разпределени в **13 обучителни групи**.

За участието си в обучителните курсове, учителите получиха удостоверение за присъден 1 квалификационен кредит.

След координация с дирекция „Професионално образование и обучение“, за водещи лектори на обученията бяха определени: **Румяна Костадинова –** Държавен експерт, Дирекция „Професионално образование и обучение“, до м. януари 2019 г.; **Илиана Танева –** Старши учител, ПГХВТ „проф. Д-р Г. Павлов“, гр. София и **Магдалена Станулова –** до м. 09. 2021 г. началник на отдел в дирекция „Професионално образование и обучение“, МОН.

Учебната програма запозна учителите със съвременни методи, похвати и стратегии за разработването на типовите учебни планове и учебните програми за обща, отраслова и специфична професионална подготовка в професионалните гимназии, както и начини за разработване на национални изпитни програми.

В резултат на обучителните курсове, учителите по професионална подготовка придобиха умения за нов прочит при разработването и прилагането на документацията за професионално образование и за професионално обучение на ученици – държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, рамковите програми, рамковите учебни плано-

ве, типовите учебни планове, учебните програми и училищните учебни планове. Проведе се ефективна квалификация за надграждане и усъвършенстване на специализираните компетентности на учителите по професионална подготовка, за разработване и прилагане на учебна документация.

След приключване на обучението, **228 учители попълниха онлайн въпросника на НЦПКПС, като изразиха висок процент на одобрение, отразен в таблицата:**

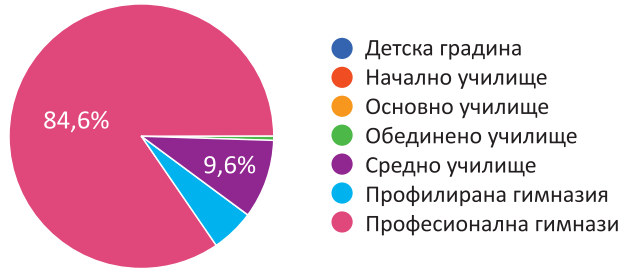
№	Оценявани аспекти на обучението	% на одобрение
1.	Отговори ли обучението на очакванията и нуждите Ви?	99,1%
2.	Подходящи ли бяха методиката, формата и продължителността на обучението?	99,1%
3.	Полезни ли бяха за Вас материалите от обучението?	98,7%
4.	Приложими ли са придобитите знания и умения в работата Ви?	98,2%
5.	Беше ли смислено и полезно за Вас обучението като цяло?	99,2%
6.	Обучението мотивиращо ли е за професионалното Ви развитие?	98,2%
7.	Добра ли беше организацията, координацията и информационното осигуряване във връзка с обучението?	96,9%
8.	Ефективност на обучението – теоретична част	99,5%
9.	Ефективност на обучението – практична част	99,5%

Сред анкетираните преобладават учители от Професионални гимназии **(84,6%)**, следвани от представители на Средни училища **(9,6%**) и Профилирани гимназии **(5,3%).**

В процентно съотношение, разпределението е представено и на фигурата:

Вие работите в:

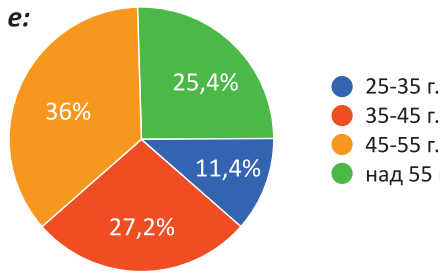
228 отговора

Следващата диаграма ни дава информация и за възрастовия диапазон на анкетираните учители по професионална подготовка:

Вашата възраст е:

228 отговора

Като цяло, участниците в обученията споделят, че са усъвършенствали компетентностите си за разработване и прилагане на учебна документация – типови учебни планове, учебни програми по учебни предмети/модули за училищното професионално образование и национални изпитни програми, и ще се включат с удоволствие и в бъдещи обучения, предлагани от НЦПКПС.

II. Други дейности реализирани от НЦПКПС през 2021 година

1. **Съвместно с дирекция СПУО-МОН, проведени методически съвещания** с 281 експерти от МОН и РУО;
2. **Обучени 82 учители по биология, химия, физика, география, начално и предучилищно образование**, в рамките на проект: „Климатът и аз. Пестим енергия в училище и детската градина. За въвеждане на знания по климатични промени и енергийна ефективност в училище и детската градина“;
3. **Проведено изнесено обучение на 24 педагогически специалисти** на тема: „Регулация на стреса. Справяне и преработване на тревожни преживявания. Синдром на прегряването. Управление на конфликти.“;
4. **Проведено онлайн обучение на 19 педагогически специалисти** на тема: „Образование в устойчиво развитие – климат, енергийна ефективност, устойчиво поведение и развитие в образователната институция“;
5. **Проведени работни срещи и съвместни мероприятия** с водещи НПО в сферата на образованието, социални партньори, директори на образователни институции, водещи учени, и др.;
6. **Непрекъснато сътрудничество и партньорство с МОН** при провеждането на Балканската, Европейската и Международна олимпиада по математика, Европейската и Международна олимпиада по информатика, както и Международната олимпиада по лингвистика.
7. **Продължаващо утвърждаване на НЦПКПС като дигитален център** за провеждане на онлайн квалификации, посредством собствена платформа за онлайн обучения;
8. **Продължаващо утвърждаване на НЦПКПС като иновативно аналитично звено.** Подготвени аналитични

материали с емпирична информация от получената обратна връзка от учители и директори, участвали в квалификационните курсове на Центъра;

Пандемичната 2021 г. затвърди необходимостта от търсенето на иновативни решения и работещи модели, насочени към промяна на културата на преподаване и повишаване на ефективността на образователния процес.

Продължаващата глобална пандемия от COVID 19 наложи необходимостта от **експресна дигитализация на образователната ни система**, и най-вече на дейностите свързани с преподаване, учене и последваща квалификация. **Дигиталните умения и компетенции** се превърнаха в основен приоритет за целия образователен спектър у нас, като реално осигуриха възможността да не бъде преустановяван обучителния процес.

Педагогическите специалисти се сблъскаха с редица ключови предизвикателства: преподаване изцяло в онлайн среда; разработване и използване на дигитално учебно съдържание; и не на последно място – надграждане на лични знания и умения, изцяло в дигитална среда.

В контекста на разрастваща се епидемия от COVID 19, екипът на НЦПКПС положи максимални усилия за **утвърждаването на институцията като дигитален център за провеждане на онлайн квалификации от XXI век**.

С креативност и много последователност, **считано от 25 март 2020 г.**, **НЦПКПС разполага със собствена функционираща платформа за онлайн обучения,** с идентична функционалност на обучителните платформи, на водещите университети у нас.

Стремежът на НЦПКПС е чрез политиките, които разработва, да допринесе за формирането на компетентни педагози, отворени към иновации, с мисия и нагласа за постоянно учене и професионално усъвършенстване.

Съвременната ситуация продиктува и необходимостта от **коренно изменение на съдържанието и организационните**

форми на системата за квалификация на педагогическите специалисти. В основата на професионалното развитие на всеки педагог стои процесът на продължаваща квалификация. Формирането на педагогически умения не завършва с етапа на дипломиране, а продължава през годините на практикуване на учителската професия. Това от своя страна предопределя **необходимостта, педагогическите специалисти системно да повишават своята квалификация**, за да могат ефективно да се справят с предизвикателствата на средата, в която работят.

Оценка за общественото признание за работата на НЦПКПС е и полученото **отличие в националната класация „40 до 40"** на Българското национално Дарик Радио.

Националният център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС) е специализирана институция в системата на предучилищното и училищно образование, формираща и изпълняваща приоритетите и политиките на Министерството на образованието и науката (МОН), по отношение на повишаването и поддържането на квалификацията на педагогическите специалисти.

Благодарим на педагогическите специалисти, които в труден период и през пандемичната 2021 г. показаха, че имат сили, желание и воля да развият и надграждат своите компетентности, избирайки нашите предложения за квалификация.

Благодарим на Министерството на образованието и науката за подкрепата, която ни оказва, предоставяйки ни възможността да бъдем гъвкави, иновативни и активно работещи във всякакви условия, за да можем да развиваме успешно **налаганите от нас – модерни форми за повишаване и поддържане на квалификацията на педагогическите специалисти.**

ДИМИТЪР АСЕНОВ
ДИРЕКТОР НЦПКПС

31.01.2022 г.

**НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА
НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ
КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

ГОДИШЕН ДОКЛАД-АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЦПКПС ЗА 2021 ГОДИНА

ИЗСЛЕДВАНИЯ • АНАЛИЗИ • ПРОГНОЗИ

Книжка 3

Редакционна колегия:
Димитър Б. Асенов, Антоанета Ал-Хусари,
Нели Ботевска, Боряна Велинова,
Антоанета Бакалова, Милена Стоянова

ISSN 2683-1171

гр. Банкя, 2022 г.